

שְׂיוֹסֵף גַּם כֵּן בְּכוֹר שְׁנוּטֵל שְׁנֵי חֻלְקִים.

בא וראה, בעשרת הדברות שבמשנה תורה כתוב, (דברים כד) וזכרת כי עבד היית במצרים ויפדך ה' אלהיך משם. כאן מלמדת אותנו התורה סוד עליון, שהרי הצדיק שהוא שנמפר חי לעבד במצרים וחללו (קרא) אותו, לעמתו הוא זכור את יום השבת. ומשום כך אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל: בכקשה מכם היו זוכרים הצדיק שהוא שנמפר על ידיכם והיה לעבד במצרים, ובאותו החטא נגזר עליכם להשתעבד בכם במצרים ולכפר החטא שהוא שמכרתם אותו. שמרו את יום השבת ויתכפר לכם, שהרי יום השבת כנגדו הוא, כמו שבארנו בסוד האמונה. יום ראשון כנגד אברהם, הוא שפיתוב (תהלים נב) חסד אל כל היום. יום שני כנגד יצחק, ומשום כך יושב הקדוש ברוך הוא לדון העולם. יום שלישי כנגד יעקב, שהוא קו אמצעי, ומשום כך פיתוב בו במעשה בראשית יקוו המים.

יום רביעי כנגד דוד, שפיתוב בו (בראשית א) יהי מארת, מארת חסר. שהרי כנסת ישראל אין לה אור משלה, אלא מה שנתן לה על ידי הצדיק, כך גם דוד פיתוב בו עני ואביון, ואין חיים אלא מה שנתן לו מימיו של אדם הראשון שבעים שנה. יום חמישי כנגד משה. יום ששי כנגד אהרן, ואלו ששת ימי בראשית של מעלה הם שרמוזים בפסוק (דברי הימים-א כט) לך ה' הגדלה והגבורה והתפארת והנצח וההוד כי כ"ל, ואינון כ"ל, והם חלקיהם של הצדיקים.

לְקַיֵּמָא עֲלָמִין כְּלֵהוּן (בלהו). וְעַל דָּא שְׁבִתָּא כְּלָלָא (כלל) דַּעֲשָׂה וְלֹא תַעֲשָׂה, בְּגִין דִּיוֹסֵף נָמִי בּוּכְרָא דְנָטִיל תְּרִין חוּלְקִין.

הא חזי בדברות משנה תורה כתיב (דברים ט"ו) וזכרת כי עבד היית במצרים ויפדך יי אלהיך משם, הכא אוליף לון אורייתא רזא עלאה. דהא ההוא צדיקא דאזדבן חיים לעבדא במצרים ואחילו (דחליל) ליה, לקבליה איהו זכור את יום השבת.

ובגין כך אמר לון קדשא בריה הוא לישראל, בבועו מנכוון הו דכרין ההוא צדיקא דאזדבן על ידיכו והוה לעבדא במצרים, ובההוא חובה אתגזר עליכו לאשתעבדא בכו במצרים, ולכפרא ההוא חובה דזפינתון ליה. נטרו יומא דשבתא וישתביק לכוון, דהא יומא דשבת לקבליה איהו, כדאוקימנא ברזא דמהימנותא.

יומא קדמאה לקבליה דאברהם, ההוא דכתיב (תהלים נ"ב) חסד אל כל היום. יומא תניינא לקבליה דיצחק, ובגין כך יתיב קדשא בריה הוא למידן עלמא. יומא תליתאה לקבליה דיעקב דאיהו קו אמצעי, ובגין כך פתיב ביה בעובדא דבראשית יקוו המים.

יומא רביעאה לקבליה דדוד, דכתיב ביה (בראשית א) יהי מארת, מארת חסר דהא כנסת ישראל לית לה נהורא מדילה, אלא מה דאתיהיב לה על ידא דצדיק, הכי נמי דוד פתיב ביה עני ואביון, ולית חיים אלא מה דאתיהיב ליה מיומי דאדם קדמאה שבועין שנין. יומא חמישאה לקבליה דמשה. יומא שתיתאה לקבליה דאהרן. ואינון ששת ימי בראשית דלעילא אינון דרמיזין בקרא (דברי הימים א כ"ט) לך ה' הגדלה והגבורה והתפארת והנצח וההוד כי כ"ל, ואינון חולקיהון דצדיקיא.